

Knihy: Jindřich Novotný st. - 1873 - počátky služby 9.

Počátky kazatelské a misijní činnosti Jindřicha Novotného st. mají kořeny ve *Svobodné reformované církvi české* na podzim roku 1873, kdy se vrátil ze studijního pobytu v misijní instituci St. Chrischona v Basileji (1870-73). Kazatel Svobodné reformované církve popisuje ze svého pohledu ve své knize peripetie počátků služby Jindřicha Novotného st. i události a možné důvody jeho odchodu k baptistické misijní práci.

Další čtení na pokračování knihy Nástin dějin svobodných církví křesťanských zvláště pak Svobodné reformované církve české od Aloise Adlofa z roku 1905.

Knihy

Jindřich Novotný st. - 1873 - počátky služby 9.

do Tábora jako evanjelista naší církve vrátil.

XIII.

Po odjezdu Adamsově opanoval všechnen vliv Novotný. Horký už před tím byl ze služby propuštěn, poněvadž se Clarkovi zdálo býti zbytečné, aby byla dvě knihkupectví v Praze, když si i spolek Komenského své zařídil (1878.). Vymohl i zákaz mládeneckých hodin, kázal hojně o autoritě, sbráněny styky mladíkům s Marií Pokornou, výtečnou a ducha plnou ženou, která poznávala kam vše směřuje, a pracoval vší silou k tomu, aby byl ne jen evanjelistou ale farářem církve. Zdálo se, že se mu úsilí jeho zdaří, když Pán Marii Pokornou, náhle 6. listp. k sobě povolal. Ale před příchodem zlého byla vychváčena. Novotnému zdálo se, že je blížek cíle, když o hodu lásky 1. listp. 1883. si liboval, jak krásně církev si stojí. Ale už hluboké stíny kalily obzor. A. W. Clark zasnoubil se 16 sr. 1883. se slečnou Rut Eliškou, dcerou škotského misionáře Pirie. Zamýšlel hned po svatbě odebrati se na návštěvu do Ameriky. Za jeho nepřítomnosti měl řídití misiji MDr. Pomeroy, který za zkušeností v Praze meškal, James Pirie pak měl posluhovat svátostmi, ač neuměl česky. Adlof,

který tenkrát odbyv maturitu privátně studoval, navrhl Clarkovi, aby toho nečinil, ale raději Novotného ordinoval. Clark návrh schválil a radil Adlofovi, by pro svůj návrh starší získal, by věc od staršovstva vyšla, což také učinil. Ale Novotný nechtěl se spokojit jen s ordinací, on chtěl býti i jako farář sboru instalován. A tak ve staršovstvu návrh na obojí přijat. Když však 25. pros. v církevní schůzi byl předložen, a co obě znamená, vyloženo, mínil Clark, že by raději chtěl míti jen ordinaci, instalaci, že by chtěl míti odloženu. Výsledek pohnuté debaty byl ten, že i když instalace se Novotný vzdal pro velký odpor církve, i ordinace 21 hlasy proti 20 byla zamítnuta. Považuje-li církev své usnesení za vůli Boží, bylo přijato 23 hlasy, má-li Pirie zastupovati Clarka 27. Ukázalo se, že většina církve se Novotného začíná bát. Ač pak církev prohlásila, že výsledek hlasování za vůli Boží pokládá, což ostatně události potvrdily, Novotný ve svém úmyslu nedal se zviklat, jsa mužem železné vůle, jíž dovedl platnost zjednávat. Ihned následujícího dne odbývána pohnutá schůze staršovstva, kde také Clark nevěda si rady se podrobil a »nový« návrh dal na ordinaci ne jen Novotného nýbrž i Kučerky, který v tu zimu v Edinburce studoval. Dále měla být předložena otázka, mají-li býti oba jako

»výpomocní faráři« Clarkovi installováni. Ihned rozeslal Novotný psaní po všech údech líče ty věci tak, že se zdálo, jako by se jednalo o to, aby Pirie stal se farářem církve. 1. led. 1884. byla schůze, kde usnesení minulého téhodne venkovskými zpracovanými hlasy bylo zrušeno a 49 hl. proti 21 ordinace obou odhlasována. Ten jeden týden ublížil práci Boží nesmírně. Základy zdály se být otřeseny, a budoucnost byla nejistá. Minule poražená nyní zvítězivší strana nenechala nic dobrého na Piriovi a všechny chyby na Clarkovi shledávala. Nepravost donášení vybuchela v míře nebývalé, a všecko se zdálo být rozervané klevetami. V takovém duchu sevření a hořkosti blížila se doba ordinace. U strany Novotného převládalo mínění, že není vůle Boží, aby Kučerka byl ordinován, a byly také i modlitby konány, aby jeho ordinace byla překažena. Jak strašně modlitby ty se naplnily. Novotný napsal: »Milý Pane, ujmi se této církve tvé a svěř správu její tomu, kohož jsi ty k tomu vyvolil.« Byl toho mínění, že on jediný je k tomu vyvolen státi se pastýřem církve naší. Ale brzká budoucnost ukázala, že vůle Boží byla správně rozpoznána v církevní schůzi ze dne 25. pros.

4. bř. 1884. byl Jindřich Novotný slavně ordinován. Ordinovali jej Edward z Vratislavi, který předsedal, Clark, Vališ, Rohrbach z Ber-

lína, Rück z Vídně, Dobiáš, Dvořák. K ordinaci Kučerkově nedošlo.⁷⁹ Hned při zkoušce ukázaly se na něm známky těžké náboženské pomatenosti. Bylo-li veselí u jedněch, panovala u druhých sklíčenost a pláč. Byla-li chybou ordinace Novotného za tak rozkvašených poměrů, bylo chybou i to, že v takovýchto dobách po své svatbě 20. bř. 1884. Clark se svou paní do Ameriky se odebral. Avšak nebylo divu, že cítil potřebu oddechu. Veliká práce spočívala na něm, a k tomu bylo se mu vpravovati v jazyk i v povahy české. Se svou družkou založil šťastnou domácnost, která mu byla útechou a pomocí. Tisíce psaní napsala ve prospěch práce české, a činila to ráda, ač jí Pán četnou rodinou obdařil. Smutně propouštěla většina církve tyto novomanžely. A smutná to byla doba jejich vzdálenosti z Prahy. Novotný jal se hned po ordinaci oddělovati si stranu a jeho kázání měla ostré hroty proti těm, kteří byli v skutečné neb domnělé oposici. Působení jeho v tu dobu bylo přímo politování hodné a zanechalo vzpomínku nejtrappnější.

Dr. Pomeroy nedovedl mřniti protiv. Byli oba dva neústupní. A docházelo k odporným

⁷⁹ Byl zdrcen a zlomen. Milován ode všech zesnul r. 1885. ve Stupicích. Ze své těžké duchovní krise byl vyveden a zemíral v plné jistotě víry oplakáván ode všech.

srážkám. Církev byla uvnitř vysílána, a mnozí úpěli k Bohu, brzo-li vezme konec smutný ten stav ženoucí k úplnému rozkladu. Nic neprosperly konference odbývané 16. května 1884., při nichž faráři Č. Dušek a J. Dobíáš hlavní slovo měli, neboť rozkol už byl patrný o valné hromadě spolku »Betanie«, při nichž volby jednotlivých funkcionářů museli se odbývat i dvakrát ba i čtyřikrát. Poněvadž čelnější a bohatší členové šli s Novotným, zdálo se, že strana jeho má většinu v církvi. Do Bostonu psal, by už Clarka do Čech neposílali, a modlitby byly konány, aby jemu návrat zabráněn byl. Na podzim přijel Ant. Paulů z Chrischony, ale rozvrat nebyl zadržán.

20. října přijeli Clarkovi, a 28. odjeli Pomeroyovi. Přes to, že dr. Pomeroy nedovedl rozvratu čelit, zůstává upomínka radostná na jeho paní, která si všemožnou práci dávala mládenecké hodiny udržet na výši. Ještě v říjnu propuštěn Novotný z misijní služby. Nabídku, aby přijal práci v Americe, zamítl. 10. listop. mělo staršovstvo poslední schůzi, v níž utvoření samostatného svobod. ref. sboru oznámil.

Tak uvolněno spojení mezi ním a misijí 10 let trvavší. S ním šlo 9 členů. Ostatní se získat nedali. Trvání však tohoto sboru bylo krátké. Nebyl dost finančně silen,

kdežto dvěře otvíraly se u baptistů. K svému úžasu spozorovali členové, že Novotný začíná kázat křest a přemlouvat svůj sbor, aby ho následoval. Většina vrátila se k sboru starému a Novotný v Lodži 12. února 1885. pokřtěn a v Žyrardově ještě jednou za »staršího« baptistův ordinován. Jeho následovalo několik duší.

XIV.

Po této krizi, která církví zmítala a jejími základy otřásala, trvalo to dost dlouho, než církev přišla k žádoucímu klidu. Živlové všelijací vtrhli do církve a nabyli vlivu na její vedení⁸⁰. Lidé, kteří byli malého rozhledu a slabého duchovního života, drali se do popředí. Paulů byl sláb, a Clark byl málo informován, a příliš důvěřiv. Ale i v těch dobách přenesnadných a těžkých

⁸⁰ Tak Josef Mejtský, který dovedl využítkovatí důvěřivosti členů a jmenovitě dobroty Clarkovy zastává u něho místo jakéhosi tajemníka. Ač vlastně jen do obecné školy chodil, vydával se za kandidáta práv. Ale nebylo lze udržeti se mu na dlouho. Prohlédnut a demaskován jako člověk zlý a nebezpečný vystoupil, aby hrál ještě úlohu jako udavač a nepřítel. Ale všechny pokusy jeho selhaly mu. Na konec umřel v žaláři, kde své podvody genealogické odpykával (1905.). Vlohy jeho byly znamenité, ale zneužíval jich ke zlému. Bůh však obhájil církev své i před tímto Achitofelem.

Pokračování příště

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)